

Toulky po Třebíčsku – Kamenná

První písemná zmínka o Kamenné pochází z roku 1349. Vesnice v té době patřila Buzkovi z hradu Mostiště. Na konci 14. století obec spadala pod správu rektora oltáře sv. Vavřince v Tasově. Dalšími majiteli byli například Jan z Otěchlebu (husité u Kamenné), Vladislav Meziříčský, Jan z Pernštejna nebo Kateřina ze Šternberka.

Velké události v historii obce se přihodily roku 1755, kdy se poddaný lid účastnil povstání proti baronu Jungwirthovi. Roku 1799 byly majitelem budišovského panství Joachimem Stettenhofenem založeny Klementice. Posledním majitelem byl od roku 1883 baron JUDr. Richard Baratto-Dragono. V roce 1840 byla postavena kaple sv. Rodiny v Klementicích, začátek školního vyučování se datuje do roku 1882 (prvním učitelem byl Jan Řezníček). V roce 1923 byla ve vesnici zřízena knihovna, 1936 založen hasičský sbor a zřízen první telefon, 1938 při mobilizaci narukovalo 28 mužů (všichni se vrátili), 1945 ve škole přespalo 80 německých vojáků, 1960 došlo k připojení osady Klementice, roku 1975 byla pro malý počet žáků uzavřena místní škola a rok na to byl v Kamenné otevřen lom. V roce 1999 obec vstoupila do ekologického mikoregionu Horácko a roku 2014 se uskutečnilo první zvonění na kamenné zvonici u obce.

V současnosti zde žije 223 obyvatel. Vesnice leží v podstatě uprostřed čtyřúhelníku mezi městy Třebíč, Velké Meziříčí, Velká Bíteš a Náměšť nad Oslavou. Z Třebíče je to do Kamenné přibližně 19 kilometrů. Ves je tvořena dvěma částmi, a to Starou Kamennou a Klementicemi. Na území obce leží pohromadě několik velkých žulových kamenů. Na jednom z nich jsou viditelné dva malé dolíky. Místní mu říkají „čertova ruka“. Podle pověsti údajně ve vesnici kdysi žili dva bohatí sedláci, kteří si záviděli a vzájemně si dělali naschvály. Jeden z nich, Klát se jmenoval, se domohl pomoci u čerta. Ale aby čert sedlákovi pomohl, musel se mu Klát vlastní krví podepsat. Sázka zněla, že pokud se čertovi do rána prá-

ce povede, přijde si pro Klátu za devět let. V případě, že ne, tak Klát dostane dalších 9 let k dobru. Před setměním se čert pustil do práce a začal pohazovat velké balvany na pole Klátova souseda. Klát byl chlap všemi mastní mazaný, a tak těsně před rozedněním, když pozoroval čertovu práci, osvobodil kohouta, jehož večer vzal z kurníku. Ten radostí z nabyté svobody zakokrhá. Když čert uslyšel zakokrhání, vzteky upustil veliký balvan, až to zadunělo. Však v kameni zůstal otisk jeho prstů. „Nemysli si, že jsi nade mnou zvíťazil. Za 18 let si pro tebe přijdu,“ zvolal čert na Klátu. Ráno byli lidé ohromeni ze spouště kolem osady. Těch balvanů všude kolem. Podle toho se vesnici začalo říkat Kamenná. Čas rychle utíkal a po 18 letech z osady Klát zmizel. Místní si mezi sebou povídali, že ho vzal čert. Další zajímavostí obce jsou sluneční hodiny. Okraj katastru vesnice lemuje malebné údolí řeky Oslavy. Ta rovněž vyznačuje hranici mezi Třebíčskem a Žďárskem. Těsně za hranicí Třebíčska, blízko vsi Kamenná, se nachází zajímavá stavení, a to Panský mlýn a v dnešní době veřejnosti nepřístupný Holomkův mlýn a zřícenina hradu Dub. Ty jsou v soukromých rukou.

Klementice na první pohled zaujmou dochovanou zástavbou, opravenou kapličkou zasvěcenou sv. Rodině, rybníkem plným raků, několika kříži, smířcím kamenem, pomníkem padlým ve světové válce a zvlášť v dnešní době výjimečným klidem. Začátkem ledna probíhá ve vesnici obecní ples pořádaný všemi místními organizacemi. Další významnou událostí je masopust s průvodem masek. Známý je též červencový Kameňák – pívání triatlon je akce, která kombinuje sport a pití piva. V Kamenné rovněž zpravidla v srpnu probíhá pouť. V příštím díle se společně podíváme do městyse Opatov.

Pavel Janega

